ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์

การมีส่วนร่วมของมารดาในการดูแลทารกแรกเกิด

ในหออภิบาลทารกแรกเกิด

ผู้เขียน

นางสาวณัฐิกา ปฐมอารีย์

ปริญญา

พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต (การพยาบาลกุมารเวชศาสตร์)

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คร. จรัสศรี เย็นบุตร ประธานกรรมการ รองศาสตราจารย์มาลี เอื้ออำนวย กรรมการ

บทคัดย่อ

ในปัจจุบันมีการสนับสนุนให้มารดาได้มีส่วนร่วมดูแลทารกแรกเกิดในหออภิบาลทารก แรกเกิดมากขึ้นตามความต้องการของมารดาที่จะดูแลทารกทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ แต่อย่างไร ก็ตามความรู้เกี่ยวกับกระบวนการมีส่วนร่วมและกิจกรรมการดูแลทารกแรกเกิดของมารดาในหอ อภิบาลทารกแรกเกิดยังมีน้อย การวิจัยเชิงพรรณนาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่ออธิบายการมีส่วนร่วม ของมารดาในการดูแลทารกแรกเกิดในหออภิบาลทารกแรกเกิด โดยผู้ให้ข้อมูลเป็นมารดาของทารก แรกเกิดที่ได้รับการรักษาในหออภิบาลทารกแรกเกิดของโรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ ระหว่างเดือนสิงหาคม พ.ส. 2550 ถึงเดือนมกราคม พ.ส. 2551 จำนวน 12 ราย รวบรวมข้อมูลโดย ใช้การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม และการสัมภาษณ์เชิงลึก วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์เชิง เนื้อหา

ผลการศึกษาพบว่าการมีส่วนร่วมของมารดาทารกแรกเกิดในหออภิบาลทารกแรกเกิด มีลักษณะเป็นกระบวนการต่อเนื่อง แบ่งเป็น 2 ระยะ คือระยะเริ่มต้นของการมีส่วนร่วม โดยการมี ส่วนร่วมในระยะนี้ประกอบด้วยการก้าวเข้าสู่โลกที่ไม่เคยรู้จัก การเผชิญหน้ากับความรู้สึกที่ยาก แก่การบรรยาย และการพยายามยืนหยัดเพื่อลูก ส่วนระยะที่ 2 คือระยะมีส่วนร่วมให้ดีที่สุดเพื่อลูก ซึ่งประกอบด้วยการเผชิญหน้ากับความจริง การรู้สึกถึงความอิ่มเอมใจของความเป็นแม่ การเป็น กำลังใจซึ่งกันและกัน และการทุ่มเทเพื่อลูก นอกจากนั้นยังพบว่ามารดาของทารกแรกเกิดตระหนักดี ถึงความเจ็บป่วยที่รนแรง และความจำเป็นที่จะต้องพึ่งพาบุคลากรพยาบาลของทารก แต่มารดาก็ ต้องการให้ทารกได้รับความอบอุ่นและกำลังใจ รวมทั้งมีความปลอดภัย กิจกรรมการมีส่วนร่วมของ มารดาจึงเป็นลักษณะของการเข้าไปช่วยเหลือพยาบาลดูแลทารก ซึ่งแบ่งเป็น 2 ลักษณะตามความ ตั้งใจของมารดา คือ การมีส่วนร่วมเพื่อให้ทารกได้รับความอบอุ่นและกำลังใจ เช่น การมาเยี่ยม ทารกอย่างสม่ำเสมอทุกวัน และการอยู่เคียงข้างทารกในทุกสถานการณ์ เป็นต้น และการมีส่วนร่วม เพื่อช่วยเหลือให้ทารกปลอดภัย เช่น การสังเกตและจดจำอาการของทารก รวมทั้งวิธีการดูแลของ พยาบาล และการแลกเปลี่ยนข้อมูลของทารกกับแพทย์และพยาบาล เป็นต้น

ผลการวิจัยครั้งนี้ให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของมารดาคนไทยในการ ดูแลทารกแรกเกิดในหออภิบาลทารกแรกเกิด ซึ่งความรู้นี้จะเป็นประโยชน์สำหรับบุคลากร พยาบาลเพื่อนำไปใช้ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของมารดา เนื่องจากมารดานั้นต้องการการยอมรับและ สนับสนุนจากพยาบาลทั้งในเรื่องของความรู้และทักษะในการปฏิบัติ เพื่อให้การดูแลทารกได้อย่าง เต็มที่ และเกิดความปลอดภัยกับทารก นอกจากนี้ความรู้ที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้อาจใช้เป็นส่วนหนึ่ง ในการพัฒนาโปรแกรมส่งเสริมการมีส่วนร่วมของมารดาในการดูแลทารกแรกเกิดในหออภิบาล ทารกแรกเกิดในการวิจัยครั้งต่อไป

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ Copyright[©] by Chiang Mai University All rights reserved

Thesis Title Maternal Participation in Caring for Newborns in a Neonatal

Intensive Care Unit

Author Miss Nathika Pathom-aree

Degree Master of Nursing Science (Pediatric Nursing)

Thesis Advisory Committee

Assistant Professor Dr. Jarassri Yenbut Chairperson

Associate Professor Malee Urharmnuay Member

ABSTRACT

Nowadays hospitals support the idea of maternal participation in caring for newborns in the neonatal intensive care unit (NICU) according to mothers' desire to provide both physical and spiritual support to their babies. However, there is scant knowledge related to the maternal participation process and activities in NICU. This descriptive study aimed to describe maternal participation in caring for newborns in an NICU. Informants included 12 Thai mothers of newborns admitted to the NICU of Maharaj Nakorn Chiang Mai hospital from August, 2007 to January, 2008. Data were collected from non-participant observation and in-depth interviews. Content analysis was used to analyze the data.

The findings reveal that maternal participation is a continuous process composing of two phases; the initiation of participation and the best on-going actions for the sake of the baby. The first phase is described as arrival at an unfamiliar world, coping with difficulties and confusing feelings and the desire to act for the babies. The second is described as facing reality, feeling happy at being a mother, developing willpower, providing mutual support with the babies, and dedication toward the babies. The results reveal that mothers also wished for their babies to receive warmth, spiritual support and safety in addition to nursing care. Therefore, mothers are willing to participate with nurses in caring for their babies. Maternal participation activities can

be divided into two groups based on mothers' intentions. The first is giving warmth and encouragement to the babies such as visiting their babies everyday and staying with their babies all the time. The second is giving assistance to ensure the babies' safety such as observing and memorizing babies' symptoms and nursing care and exchanging babies' information with doctors and nurses.

The results of this study provide knowledge and understanding related to maternal participation of Thai mothers in the care of newborns in an NICU. This knowledge will be useful for promoting maternal participation in an NICU as the mothers need to rely on nurses for support and approval in terms of knowledge and practice for the best results for the babies' outcome. Moreover, the knowledge from this study can be used in further research to develop a program to promote maternal participation in caring for newborns in an NICU.

